

MIQUEL PAVERAS

La crisi explica els resultats electorals del PSOE?

—Els explica millor la gestió de la crisi que ha fet Zapatero. Quan Merkel i Sarkozy el criden a l'ordre, li imposen mesures molt dures, accepta disciplinadament, anuncia les reformes sense explicar-les correctament i així comença la fi.

—**I què podia fer: negar-s'hi i convocar eleccions, per ventura?**

—No hauria estat una bona opció. Segurament hauria estat molt pitjor.

—**Aleshores?**

“Bauzà pot estar ben tranquil amb vista al 2015”

El sociòleg Antoni Tarabini analitza els resultats electorals tant els de l'estat espanyol com els de les Balears.

paguin més el rics”, sinó una vertadera reforma fiscal que, acompanyada d’una seriosa persecució de l’enorme frau fiscal que hi ha, s’allunyàs de les beneïtures de Blanco —allò d’“abaixar els impostos és d’esquerres”— i compensàs d’alguna manera aquells que no han originat la crisi i tanmateix en reben els efectes, els que tenen menys; gravant més grans fortunes, beneficis empresarials i no només la renda.

—Quin grau de responsabilitat hi ha tengut, Zapatero, en el desastre socialista?

—En la part de com enfrontar-se a la crisi, tota. Zapatero té un perfil ideològic molt republicà, del republicanisme tradicional, en el sentit de radicalitat democràtica, d’aprofundiment de drets individuals. D’aquí ve la concreció política, especialment durant la primera legislatura, del dret al matrimoni entre persones del mateix sexe, l’ampliació de la llei d’avortament, etc. Tot això, mentre no calia preocupar-se per l’economia, ja anava bé. El maldecap ve quan apareixen els problemes econòmics. Aleshores Zapatero, que té una deficient cultura ideològica socialdemòcrata, igual com tots els seus assessors, no té respostes ideològiques, no té cap teoria a la qual aferrar-se. I comença a llenegar perillosament en l’acció política. D’aquí ve la negació de la crisi, amb la qual enterrà bona part de la seva credibilitat. I, finalment, aquests assessors tan emmirallats en l’estratègia d’imatge d’Obama foren incapaços d’entendre on vivien i explicar als espanyols allò que feien i que objectivament era duríssim. Amb el resultat conegut.

—I el paper del PP?

—A diferència dels assessors de Zapatero i del president mateix, Mariano Rajoy i els seus assessors tot d’una s’adonaren de l’oportunitat política que els oferia la crisi. A les eleccions del 2008 la crisi tant feia, però a partir de llavors, en poquíssims mesos, l’actitud del PP començava a tenir recompensa a les enquestes. Per què? Perquè sobre una realitat dolenta que ja era tangible exagerava tant com podia els missatges catastrofistes, i fins i tot feia perillar la imatge d’Espanya a l’exterior. A més, en responsabilitzava directament Zapatero. I els socialistes no saberen mai contestar, es deixaren arrossegar.

—La campanya de Rubalcaba va ser correcta?

—Tenia una missió impossible. Rubalcaba devia esperar que als mesos d’estiu les coses millorarien, però la realitat és que tot ha empitjorat. En començar la campanya electoral tot el peix ja s’havia venut. A més, la campanya va ser desastrosa. No es va ajustar a la imatge que tothom té de Rubalcaba. Fins i tot l’eslògan va ser molt dolent: “pelea” té una clara connotació negativa, de brega. Mentre que el del PP era clarament positiu. Però sobretot passa que Rubalcaba ja anava venut des de bon començament. Es va veure al debat amb Rajoy. El tractava quasi ja de president. Es donava per vençut. De tota manera, ho repetesc: crec que el vot s’havia decidit de feia mesos. El PSOE havia perdut abans de començar.

—L’1 de març del 2009 hi hagué eleccions al País Basc, i el PP tingué un bon resultat que permeté al PSOE de governar, i a Galícia, el mateix dia, el PP assolí la majoria absoluta. La crisi aleshores no era tan intensa com ara. De fet, Zapatero encara no l’havia reconeguda, i el PP ja mostrava clarament que obtenia més suport popular. Tanmateix, no hi ha cap reacció del PSOE. Com s’entén?

—No s’entén. És molt significatiu que la revista *Sistemas*, de la fundació del mateix nom, que és a l’òrbita d’Alfonso Guerra, i que no resta sota obediència de la fundació oficial del PSOE, Ideas, ja en aquell temps alertava de canvis en la intenció de vot, perillosos per als interessos del PSOE. Però la direcció no en volgué ni sentir parlar. Es mantenia emmirallada en la imatge i l’estratègia política d’Obama, assegurant que ho tenien tot controlat, sense atendre la realitat espanyola.

—El PSOE ha perdut molt de vot cap a Esquerra Unida. Creieu que IU pot continuar creixent a costa dels socialistes?

—No. IU és una formació que rep vot que li prové del PSOE, però és un suport volàtil. Ara s’haurà de veure què en fa, dels 11 escons. Fins ara, quan IU o el PCE han tengut una certa força no ha sabut què fer-ne. Atacar el PSOE, per ventura, i llavors el vot torna als

—Calia explicar millor què volia fer i, abans i sobretot, pensar millor què calia fer, per a evitar de fer coses sense cap sentit, com ara la reforma laboral. Improvisa aquesta mesura, té el cost polític enorme que ha tengut i llavors resulta que no ha servit de res: genial. Passa igual amb les tisorades i amb totes les altres mesures. Ha passat un any i mig i continuam gairebé on érem, o pitjor quant a la confiança exterior.

—Calia fer quelcom més?

—Sí. Una reforma fiscal efectiva. No la improvisació electoral de “que

socialistes. IU no té plantejaments polítics realistes.

—**Com s'explica el creixement d'UPyD?**

—Segurament a costa del PSOE, però també del PP. Conec bé Díez, de quan era consellera de Turisme del govern basc del PSOE i del PNB, i és una persona molt perillosa. La conec, però no sé què pensa de res. Ho sap ningú? Juga amb la indefinició, i això és perillós. Tot li va bé. I ofereix un punt de messianisme que recorda operacions polítiques que, en fi... És un partit perillós.

—**Com es pot avaluar això que ha passat al País Basc?**

—És un dels elements importants d'aquestes eleccions. L'èxit d'Amairu crec que obligarà el PNB a radicalitzar el missatge. La situació té potencials complicacions serioses que el govern de Rajoy haurà d'abordar. No sé com, però ho haurà de fer. Per una altra banda, la qüestió basca també té implicacions per al PSOE. La posició de Patxi López és terriblement dèbil, ara mateix, i, encara que aguanti, em tem que serà a costa d'erosió política, és a dir, vots, del PSOE a les pròximes eleccions autonòmiques basques.

—**Rajoy té potencialment un problema amb l'extrema dreta i amb la dreta més radical del seu partit?**

—El pot tenir en la negociació amb ETA. Aleshores, tant la dreta mediàtica com la política externa i la interna el pressionaran molt.

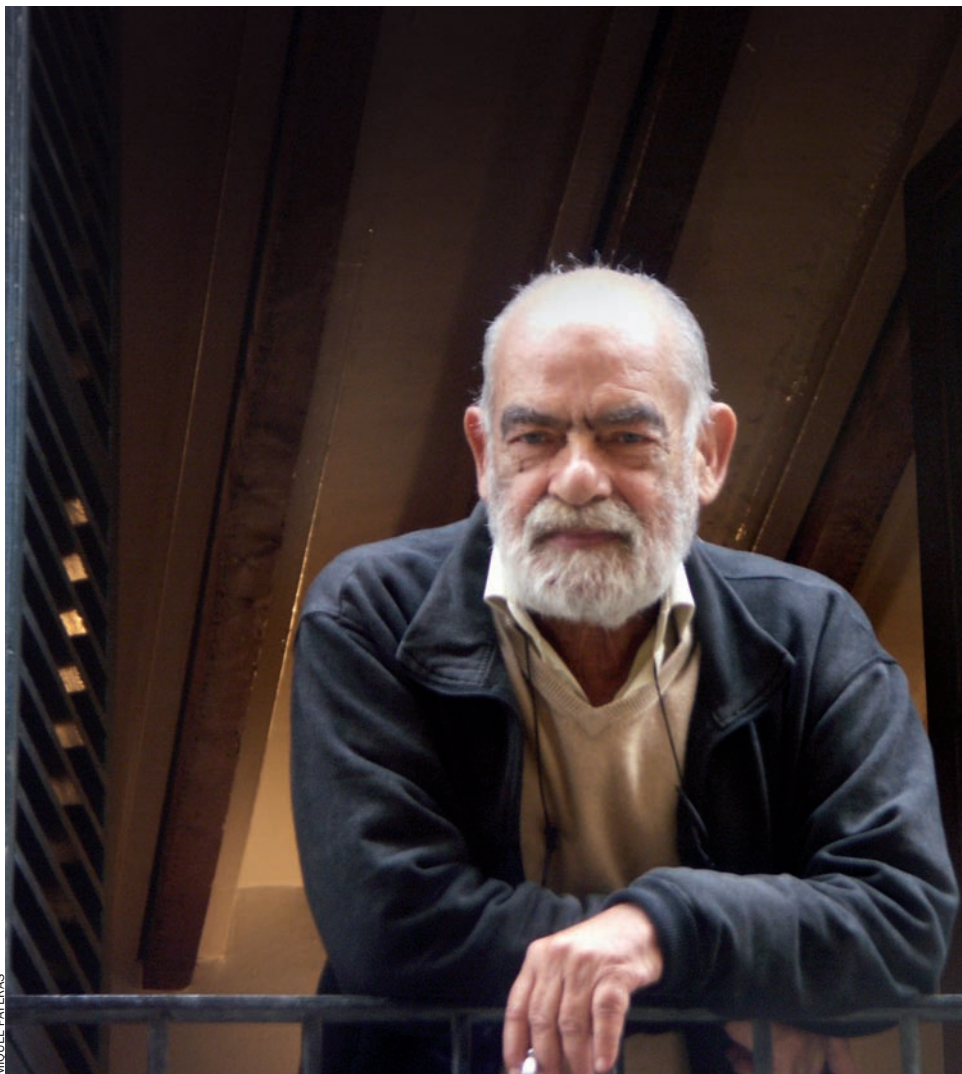
—**Pot haver-hi risc d'escissió?**

—Podria passar, però no ho crec. Rajoy ha demostrat ser molt hàbil. A més, tota la dreta interna més extrema sap que és millor ser dedins i poder influir, encara que no sigui tant com li agradaria, que no pas ser defora i no influir gens.

—**Al congrés extraordinari del PSOE, o ordinari avançat, què passarà?**

—És un error de començar a dir que "el futur passa per Rubalcaba" i coses com aquestes, perquè això empenya molt els militants de base. Si l'aparell es manté en aquest camí, les coses poden sortir molt malament. Dubt que Rubalcaba accepti de presentar-se a la secretaria general. No pot ser el futur.

—**I Tomás Gómez?**

MIQUEL PAYERAS

—Es creu molt bo, però ha rebut pallissa rere pallissa del PP i no ha tengut ni una sola paraula d'autocrítica. No crec que sigui una alternativa dins el PSOE.

—**Chacón?**

—Ha jugat massa fort. Volia ser l'única que podia mostrar un bon resultat, o el menys dolent si més no, a tot Espanya. D'aquí vénen les seves declaracions del dijous abans de les eleccions, que implícitament significaven que es postulava per a secretària general federal. Però la llosca de diumenge a Catalunya la deixa molt malferida i aquell moviment del dijous li costarà car.

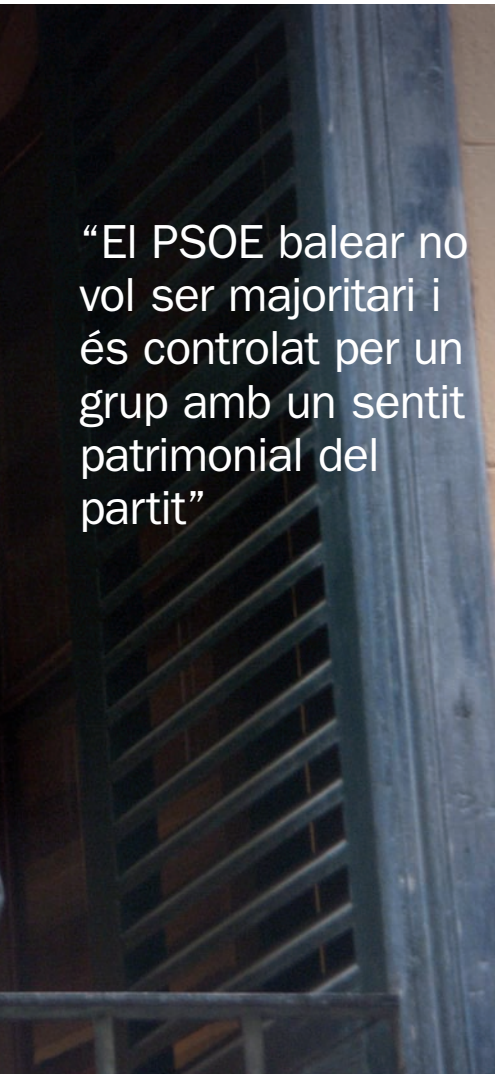
—**Aleshores qui hauria de ser el relleu?**

—Hauria de ser gent més jove amb solidesa intel·lectual, ideològica i política. Gent del perfil d'Eduardo Madina. Gent com aquesta pot donar garanties

de futur, a vuit anys vista, que seran els que, normalment, governarà el PP. La pitjor cosa que podria passar al PSOE seria que l'aparell decidís de jugar fort a no canviar res i se'n sortís. Aleshores, els vuit anys d'oposició podrien convertir-se en molts més.

—**Passem a les Balears.**

—El PSOE hi ha perdut per pallissa les eleccions del maig i les d'ara. I no passa res. Ningú de la direcció no se sent responsable de res. El problema no és només aquest. Ve de més lluny. D'ençà que Joan March [secretari general entre el 1991 i el 1995] va liderar el partit, totes les direccions han assumit que és impossible de guanyar les eleccions. Aleshores fiaren el seu futur a Unió Mallorquina, que ha acabat com ha acabat, en res. I la seva successora, Convergència, no alçarà el cap el 2015. Aleshores, el PSOE què fa? Pot fer alguna cosa si, com tot apunta, els

“El PSOE balear no vol ser majoritari i és controlat per un grup amb un sentit patrimonial del partit”

deixebles de March continuaran dominant el partit? La resposta és negativa. Francesc Antich i Francina Armengol pensen igual que March. Aleshores, la seva estratègia és únicament somniar que Convergència renesqui i restar vots al PSM. No hi ha res més. Naturalment, això no va enlloc.

—Però hi haurà un congrés al febrer o al març.

—Sí, i no servirà de res. El PSOE balear és un partit molt endogàmic. Pensau la quantitat de dirigents i càrrecs públics que són fills d'ex-dirigents i d'ex-càrrecs públics. Això no passa al PP ni al PSM. És clar que cada persona té tot el dret de fer la carrera que vulgui, al marge de qui ha estat son pare. Però aquesta endogàmia demostra que el PSOE cada vegada interessa a menys gent. Així doncs, aquest grup dirigent continuarà governant el partit. És possible que sorgesqui algun altre

grup i, de fet, hi ha certa agitació a través de xarxes de discussió, a través d'internet, però no hi crec gaire. Al final acabaran pactant amb els altres. Pel que fa a com anirà el congrés del PSOE illenc, és molt significatiu que n'ha dit Francina Armengol: “El debat ha de ser intern.” És a dir: tancar portes, tot entre uns pocs... Això i així és el PSOE, una formació que no vol ser majoritària i que és controlada per un grup de gent que tenen un sentit patrimonial del partit.

—El PSM pareix que n'ha sortit bé, de les eleccions?

—Ho pot parèixer, però la sopa de lletres que té per nom demostra que no tot és clar. Esquerra Verda i Entesa, a més d'Equo, no hi han aportat absolutament res, electoralment. Realment, totes aquestes sigles continuaran juntes en el futur? No és ideològicament gaire clar. Ara pareix que el PSM juga a ser més a l'esquerra. Però el missatge és massa confús per a poder créixer seriosament. També podria ser que es conformàs amb això que té.

—I EU?

—EU ha pujat perquè IU ho ha fet a Espanya. Però a les Balears, tota sola, no hi té res a fer.

—El PSM, a través del seu secretari general, Biel Barceló, ja ha dit que de tornar a aliar-se amb EU, res de res.

—Ho he llegit. Entre el PSOE que renuncia a ser majoritari i els minoritaris que fan tant com poden per ser-ho com més millor, Bauzà pot estar ben tranquil amb vista al 2015.

—Voleu dir que no hi haurà alternativa al PP el 2015?

—No. Amb aquest bipartidisme asimètric en què el PP té entre un 46% i un 48% dels vots, o més, el PSOE que no aspira més enllà del tradicional 28% o 29% i el PSM i EU que es disputen les misèries perquè no volen anar plegats, aleshores... quina alternativa hi pot haver?

—I Convergència per les Illes?

—Són uns pocs regidors aïllats a pobles. Res més. No farà res el 2015. No té espai.

—I la Lliga Regionalista?

—Basta veure com està: no hi és. Jo em pensava que el regionalisme de dreta sí que podia tenir espai, i teòricament en té. Però per a activar-lo ne-

cessitaria un lideratge clar, que no pot ser Jaume Font, perquè és un polític cremat. Malgrat que en teoria l'espai podria ser-hi, a la pràctica sincerament no ho veig gens clar.

—I el nacionalisme en conjunt?

—ERC continuarà essent residual: tot allò que sigui Països Catalans no té cap viabilitat política a les Illes. El nacionalisme moderat... ja es veu on és Convergència, en el no-res. Què queda? El PSM, que cerca de sobreviure amb afegits que li donen imatge de més esquerra, ecologisme, etc.

—Les retallades de Bauzà, tota la seva gestió, no poden fer créixer una alternativa?

—Ja hem vist les manifestacions. No són transversals. A les Balears la majoria de la gent diguem-ne normal només s'interessa per la seva realitat econòmica particular. Si el PP no fa animalades i, com és previsible, en dos o tres anys la situació millora, per poc que sigui, podrà vendre que les coses comencen a canviar gràcies a ells. Això, en una terra eminentment conservadora com les Illes en general i Mallorca en particular, doncs... de què s'ha de preocupar el PP? De res.

—Bé, però les retallades, per una banda, i els atacs al català, per una altra, no podrien...

—...Els atacs als català no interessin gairebé ningú. I aquells a qui interessin no han votat mai el PP. Basta veure ara això del castellà a IB3. Només preocupa l'Obra Cultural Balear. No és una qüestió socialment transversal. Desgraciadament, les coses són així.

—Com queda el PP, arran de tot això?

—Doncs amb un Bauzà que no té cap problema, tret que no se'l creï tot solet. És un personatge peculiar, un home molt de dreta, que governa d'una manera insòlita. Tot passa per ell, que ha tengut sort, que tot li ha vingut de cara... I mentre l'esquerra continuï igual no ha de passar gens d'ansia.

—I no podria haver-hi una rebel·lió interna en el PP, tal com es diu a vegades, de gent damnificada per aquesta peculiar forma de governar?

—Ningú no es mou ni es mourà. Fora del PP no hi ha res a fer. Ho saben perfectament tots.

Miquel Payeras